

KADINA YÖNELİK ŞİDDETİ ÖNLEYİCİ VE KORUYUCU TEDBİRLER

1-Şiddet

Fiziksel bir gücün veya herhangi bir baskının bilerek veya isteyerek bireyin kendisine, başka birisine veya bir gruba yöneltilmesi ve bunun sonucunda yaralanma, ölüm, psikolojik zarar, gelişim geriliği veya yoksunluk durumunun ortaya çıkması veya çıkma olasılığına neden olan eylemdir (**Dünya Sağlık Örgütü**).

2-Kadına Yönelik Şiddet

İster kamusal isterse özel alanda meydana gelsin kadınlara fiziksel, cinsel veya psikolojik acı veya ıstırap veren veya verebilecek olan cinsiyete dayanan bir eylem veya bu tür eylemlerle tehdit etme, zorlama, keyfi olarak özgürlükten veya ekonomik ihtiyaçlardan yoksun bırakma (**BM Kadınlara Yönelik Şiddetin Önlenmesi Bildirgesi**).

3) Şiddet Türleri

Şiddet içeren bir eylem kişiye fiziki, duygusal, cinsel, ekonomik ve sosyal (toplumsal) açıdan zarar verebilir.

Fiziksel şiddet: Tokat atma, tekmeleme, ısırma vs. gibi fiziki acı veren eylemlerdir.

Psikolojik (duygusal) şiddet: Küfür, aşağılama, küçük düşürme, ısrarlı telefon açma, takip etme, arkadaşlığa zorlama vs. psikolojik olarak zarar veren eylemlerdir.

Ekonomik şiddet: Kişinin gelirini ya da malvarlığını zorla ya da habersiz elinden almak, zorunlu ihtiyaçları için para vermemek vs.

Cinsel şiddet: Kişinin rızası olmadan yapılan her türlü cinsel eylemdir. Cinsel ilişkiye zorlama, zorla öpme, sarılma, okşama vs.

Sosyal şiddet: Kişiyi belli bir giyim tarzına zorlama, arkadaşları ya da yakınları ile görüşmesini engelleme, eve geldiklerinde kötü davranmak vs. kişiye duygusal olarak zarar verdiği gibi toplumsal açıdan da zor durumda bırakan, sağlıklı olarak toplumla uyum sağlamasını engelleyen eylemlerdir.

4) 6284 Sayılı Yasadan Kimler Yararlanabilir?

Herhangi bir kişinin şiddet içeren bir eylemine maruz kalan ya da kalma ihtimali olan kadın ve çocuklar, aile bireyleri ile tek taraflı ısrarlı takip mağdurları (örneğin arkadaşlık teklifinde bulunan ancak sizin reddettiğiniz bir erkek ısrarcı davranıyor, önünüze çıkıyor, sizi telefon vs. iletişim araçları ile rahatsız ediyor ise siz ısrarlı takip mağduru sayılırsınız) bu yasanın getirdiği korumadan yararlanabilirler.

5) Bu Yasadaki Düzenlemelerden Yararlanabilmek İçin Nereye Başvurulur?

Size en yakın,

-Polis ya da jandarma karakoluna,

-Mülki amire (vali, kaymakam),

-Cumhuriyet başsavcılığına,

-Aile mahkemesine,

-Bulduğunuz ilde kurulmuş ise Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerine (ŞÖNİM) ,

-Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı il ve ilçe müdürlüklerine başvurabilirsiniz!

6) Mülki Amir Tarafından Verilebilecek Koruyucu Tedbirler

-Şiddet mağduruna ve beraberindeki çocuklara bulunduğu yerde veya başka bir yerde barınma yeri sağlanması (mümkünse Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na ait ya da bağlı yerler mümkün değilse diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait sosyal tesis, yurt ve benzeri yerlerde),

-Geçici maddi yardım sağlanması,

-Psikolojik, mesleki, hukuki ve sosyal bakımdan rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmesi,

-Hayati tehlikesinin bulunması halinde geçici koruma altına alınması,

-Şiddet mağduru çalışmıyorsa 4 ay, çalışıyorsa 2 ay süresince çocukları için ücretsiz kreş imkânı sağlanması.

Bu tedbirlerden birine ya da birkaçına birden karar verilebilir.

Barınma yeri sağlanması ve geçici korumaya ilişkin tedbirler acil durumlarda kolluk amirlerince (mülki amirin onayına sunmak şartı ile) de alınabilir.

7) Aile Mahkemesi Hâkimi Tarafından Verilebilecek Koruyucu Tedbirler

-Mağdurun işyerinin değiştirilmesi (mağdurun talebi ya da onayı ile mümkündür. Özellikler şiddet mağduru kamu personeli ise görev yeri bulunduğu il içinde değiştirilebileceği gibi başka bir il de nakledilebilir).

-Mağdurun evli olması halinde müşterek yerleşim yerinden başka bir yerleşim yeri belirlenebilir.

-Hâkim şiddet mağdurunun talebi ile aile konutunun tapu kaydına "aile konutu şerhi" konulmasına karar verebilir.

-Şiddet mağdurunun hayati tehlikesinin bulunması ve diğer tedbirler ile can güvenliğinin sağlanamayabileceğinin anlaşılması halinde bu kararın nasıl uygulanacağı sosyal ve hukuki sonuçları hakkında bilgilendirilerek aydınlatılması üzerine mağdurun kabulü ile mağdurun kimlik ve diğer bilgi ve belgelerinin değiştirilmesine hâkim tarafından karar verilebilir.

8)Aile Mahkemesi Hâkimi Tarafından Verilebilecek Önleyici Tedbir Kararları

-Hâkim **şiddet failinin (şiddet uygulayanın), şiddet mağduru (şiddete uğrayan ya da uğrama ihtimali olan kişi)** ile birlikte yaşadığı konuttan ya da yerden derhal uzaklaştırılarak müşterek konutun mağdura tahsisine,

-Şiddet failinin mağdurun bulunduğu eve, okula, işyerine vs. yaklaşmamasına,

-Failin mağdura şiddet tehdidi, aşağılama, hakaret, küçük düşürme içeren söz ve davranışlarda bulunmamasına,

-Failin çocuklarla kişisel ilişkisinin sınırlanması, refakatçi eşliğinde yapılması ya da tümüyle kaldırılması,

-Failin, korunan kişinin yakınlarına, çocuklarına da yaklaşmamasına,

-Failin, korunan kişinin şahsi ve ev eşyalarına zarar vermemesi,

-Failin, mağduru iletişim araçları ile rahatsız etmemesi,

-Ruhsatlı silahını kolluğa, görevi gereği taşıdığı silahını ilgili kuruma teslim etmesine,

-Failin, korunan kişinin bulunduğu yerde alkol ya da uyuşturucu madde kullanmaması, kullanmış halde mağdura ve bulunduğu yerlere yaklaşmaması, bağımlı ise tedavisinin sağlanması,

-Failin, bir sağlık kuruluşuna muayene ve tedavi için başvurmasına (şiddet eğiliminin, şiddete yol açan davranışlarının tedavisi amacı ile) bu tedbirlerden birine ya da birkaçına birden karar verebilir.

Failin konuttan uzaklaştırılması, mağdura ve yakınlarına yaklaşmaması, failin şiddet mağduruna şiddet içeren söz ve davranışlarının yasaklanmasına ilişkin tedbir kararları ilk işgününde hâkimin onayına sunmak üzere kolluk amirlerince (polis, jandarma ile) de alınabilir.

9) Mağdurun Geçiminin Sağlanması

Uzaklaştırma kararı, uzaklaştırılan şiddet failinin, evin geçimini sağlamasına, kira, fatura ve diğer giderlerini karşılamasına engel değildir.

Şiddet uygulayan aynı zamanda ailenin, mağdur ve çocuklarının geçimini sağlayan ya da katkıda bulunan kişi ise gerekli hallerde hâkim talep ile ya da talep olmaksızın şiddet failinin mağdura tedbir nafakası ödemesine karar verebilir.

10) Şiddet Mağdurunun Kimlik Bilgileri ve Adresinin Gizli Tutulması

Gerekli bulunması halinde hakkında tedbir kararı verilen mağdurun ve aile bireylerinin kimlik bilgileri, adresleri ile gerekli görülecek sair bilgileri tüm resmi kayıtlarda gizli tutulur. Yapılacak tebligatlara ilişkin ayrı bir adres tespit edilir. *Sizin ve yakınlarınızın can güvenliği gerektiriyor ise tedbir başvurunuzda adresinizin ve bilgilerinizin gizli tutulmasına karar verilmesini özellikle talep edin.*

11) Şiddet İçeren Eylemin Ayrıca Suç Oluşturması

Failin şiddet içeren eylemi ayrıca suç oluşturuyor ise eylemine uyan suçtan dolayı ayrıca soruşturma yapıp ceza davası açılır. Örneğin adam yaralama, eziyet, aynı evde yaşayanlara kötü muamele, hakaret gibi eylemlerden dolayı ayrıca cezalandırılır.

12) Tedbir Kararının Süresi

Tedbir kararı ilk defasında en çok altı ay için verilir. Şiddetin veya şiddet uygulanma ihtimalinin devamı halinde talep üzerine sürenin uzatılmasına veya tedbirlerin değiştirilebilmesine karar verilebilir.

13) Tedbir Talep Ederken Belge ve Delil Sunmak Gerekir mi?

Tedbir kararı verilir iken şiddete ilişkin delil ve belge istenmez. Karar mümkün olan en kısa sürede verilir. Şiddete uğrama ihtimali dahi tedbir kararı verilmesi için yeterlidir.

14) Kararın Taraflara Bildirilmesi.

Tedbir kararı taraflara tebliğ edilir. Tedbir talebinin reddi, sadece korunan kişiye tebliğ edilir. Durum gerektiriyorsa karar şiddet failine kolluk kuvvetleri (polis vs.) tarafından bir tutanakla derhal tebliğ edilir.

15) Tedbir Kararının Uygulanması

Tedbir kararlarının yerine getirilmesinden hakkında koruyucu tedbir kararı verilen mağdur ile önleyici tedbir kararı verilen şiddet uygulayan kişinin yerleşim yeri veya bulunduğu yer kolluk birimi (polis, jandarma) ile tedbirin uygulanacağı yer kolluk birimi (örneğin kadının işyerine yaklaşmama kararında işyerinin bulunduğu yerdeki kolluk birimi) görevlidir.

16) Hâkim Tedbir Kararlarıyla Birlikte Teknik Takibe Karar Verilebilir

Teknik takip, kamuoyunda elektronik kelepçe, panik butonu gibi isimlerle bilinen cihazlar vb. ile yapılan taktır. İleride başka yöntemler de gündeme gelebilir. Panik butonu, şiddet mağduruna verilen, şiddet failinin karara aykırı davranarak mağdura yaklaştığı zaman mağdurun kolluk birimlerini haberdar etmek için düğmesine bastığı bir cihazdır. Elektronik kelepçe de mağdura ve faile takılan, failin mağdura yaklaştığı anda kolluk birimlerinin mağduru haberdar edebildiği ya da kendilerinin müdahale edebildikleri bir sistemdir. Bu yöntemler henüz ülkemizde yaygın uygulanan yöntemler değildir, deneme aşamasındadır.

17) Tedbir Kararına Uyulmaması (Zorlama Hapsi)

Hâkim ya da mülki amirin verdiği tedbir kararına uymayan şiddet uygulayan kişi ilk ihlalde hâkim kararı ile üç günden on güne kadar zorlama hapsine tabi tutulur. Eylemi suç oluşturuyor ise ayrıca ceza davası da açılıp cezalandırılır.

Fail, kararı ihlal etmeye devam ederse, zorlama hapsinin süresi on beş günden otuz güne kadardır. Zorlama hapsinin toplam süresi altı ayı geçemez. **Tedbir kararının ihlali halinde zorlama hapsi uygulanacağı faile ya kararlar birlikte sözlü olarak bildirilir ve bildirildiği tutanağa geçirilir ya da yazılı olarak bildirilir.**

18) Tedbir Kararlarına İtiraz

Aile Mahkemesi tarafından verilen tedbir kararları ile zorlama hapsi kararlarına tefhim (sözlü bildirim) ya da tebliğinden (yazılı bildirim) itibaren 15 gün içinde aile mahkemesine itiraz edilebilir. Hâkim itirazı duruşmasız değerlendirir ve bir hafta içinde karar verir. Hâkim itirazı reddedebilir; kabul edip tedbiri kaldırabilir ya da tedbiri değiştirebilir.

19) Geçici Maddi Yardım

Mülki amir tarafından verilen geçici yardım tedbir kararı ile şiddet mağduruna **asgari ücretin otuzda birine kadar günlük ödeme** yapılır. Korunan kişi birden fazla ise (örneğin çocuklar) her kişi için bu tutarın yüzde 20'si ilave edilir. Ama korunan kaç kişi olursa olsun günlük ücretin bir buçuk katını geçemez. Mağdura ayrıca barınma yeri sağlanmış ise mali yardım yüzde 50 oranında azaltılır. Gerçeğe aykırı beyanda bulunanlardan ödenen para geri tahsil edilir.

20) Nafaka

Hâkim, şiddet mağduruna nafaka ödenmesine karar verilmişse kararın bir örneği nafaka alacaklısının ya da borçlusunun yerleşim yeri icra müdürlüğüne gönderilir. Nafaka ödeyecek kişi emekli maaşı alıyorsa talebe gerek olmaksızın nafaka kişinin emekli maaşından tahsil edilir.

21) Sağlık Giderleri

Hakkında koruyucu tedbir kararı verilen kişi genel sağlık sigortalısı ya da bakmakla yükümlü olduğu kişi değil veya sigortalı ancak sigorta borcu nedeni ile fiilen sağlık hizmeti alamıyor ise gelir testine tabi tutulmaksızın sağlık sigortalısı sayılır.

Hakkında önleyici tedbir kararı verilen şiddet failinin iyileştirilme ve tedavisine karar verilmiş ise genel sağlık sigortası kapsamına girmeyen sağlık hizmetlerinin giderleri Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından karşılanır.

22) Tedbir Taleplerinin Harç ve Giderleri

Bu yasa kapsamında yapılan başvurular ile verilen kararların icra ve infazı için harç, yargılama gideri, posta gideri ve benzeri hiçbir adla masraf alınmaz.

